

Надія ШАМАНСЬКА

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ: РЕАЛІЇ ТА ПРІОРИТЕТИ

Висвітлено прагматику та проблематику формування фінансових ресурсів державного соціального страхування на випадок безробіття на регіональному рівні. Проведено комплексне дослідження вітчизняної практики використання фінансових ресурсів державного соціального страхування на випадок безробіття. Розглянуто основні проблеми управління фінансовими ресурсами зазначеного виду соціального страхування та окреслено напрями їх вирішення в сучасних умовах.

Успішний розвиток ринку праці, ефективність заходів сприяння зайнятості населення значною мірою залежать від стану і тенденцій управління фінансовими ресурсами державного соціального страхування на випадок безробіття, яке проводиться через Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (в подальшому – Фонд), який є базовим економічним інститутом, діяльність якого спрямована на вирішення проблем, пов'язаних з виникненням напруженої ситуації на ринку праці. Питання підвищення ефективності управління формуванням та використанням коштів бюджету Фонду є надзвичайно актуальним для побудови дієвих механізмів регулювання ринку праці. Ефективність функціонування Фонду багато в чому визначає темпи стабілізації таких показників, як рівень зайнятості та безробіття, тому зрозумілою є необхідність пошуку більш раціональних методів управління формуванням коштів бюджету Фонду та напрямів їх використання.

Питання управління фінансовими ресурсами державного соціального страхування

на випадок безробіття досліджували вітчизняні вчені: І. Бандур, Д. Богиня, О. Грішнова, О. Комарова, Ю. Краснов, Г. Купалова, В. Куценко, О. Кучинська, Е. Лібанова, Л. Лісогор, О. Макарова, Ю. Маршавін, С. Мельник, В. Мортіков, Б. Надточій, В. Онікієнко, О. Павловська, І. Петрова, Т. Петрова, І. Петровська, Н. Юрлова, В. Яценко.

Віддаючи належне високому рівню наукових робіт названих авторів, варто зазначити, що у їхніх працях основна увага приділяється загальним характеристикам системи соціального страхування на випадок безробіття, або питанням формування бюджету Фонду. Поза увагою залишаються такі актуальні проблеми, як аналіз методичних підходів щодо витрачання коштів на різні цілі сприяння зайнятості та має місце відсутність цілісного дослідження зазначених проблем з урахуванням специфічних особливостей сучасного розвитку економіки країни.

У світовій практиці, як відомо, діє два альтернативних принципи формування фінансових ресурсів на соціальні потреби: обов'язкове страхування і добровільне. Переваги обов'язкового страхування очевид-

ні: завдяки залученню у цей процес держави забезпечується надійність гарантій у критичній ситуації. В Україні в умовах адміністративно-командної економіки сформувалася орієнтація на державні гарантії і підтримку в соціальній сфері. Це, звичайно, стримує можливості запровадження добровільного страхування на випадок безробіття. Не менш вагому роль відіграє і та обставина, що рівень доходів основної частини населення України дуже низький. Це підтверджує правильність курсу на мобілізацію фінансових ресурсів на основі обов'язкових страхових внесків, установлених законодавством України [1, 45].

До 1 січня 2001 р. джерелом фінансування соціального захисту від безробіття був Державний фонд сприяння зайнятості населення, утворений у 1991 р. Після залучення Державного фонду сприяння зайнятості населення до складу Державного бюджету України (з лютого 1996 р.) майже єдиним джерелом його формування залишався збір на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття від підприємств, установ, організацій та найманих працівників.

З 1 січня 2001 р. запроваджене загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття", який набув чинності з 1 січня 2001 р., норми якого відповідають вимогам Міжнародної організації праці (МОП), правонаступником Державного фонду сприяння зайнятості населення став Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Було змінено механізм фінансового забезпечення заходів щодо політики зайнятості на ринку праці, який поєднує виплати застрахованим громадянам із бюджету зазначеного Фонду та виплати незастрахованим з поважних

причин громадянам з державного бюджету та інших джерел фінансування. Фонд є цільовим централізованим фондом, некомерційною самоврядною організацією, кошти якого не зараховуються до Державного бюджету України. Цим Законом було визначено, що сплачувати страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття зобов'язані роботодавці (власники підприємств, установ, організацій або уповноважені ним органи та фізичні особи, які використовують найману працю) та наймані працівники як застраховані особи, за яких сплачують страхові внески роботодавці. Крім того, даним Законом була передбачена категорія осіб, які беруть участь у страхуванні на випадок безробіття на добровільних засадах [2, 39].

Основним джерелом надходжень коштів до бюджету Фонду до 01. 01. 2012 р. були страхові внески роботодавців та найманих працівників. Їхня величина відображала частку навантаження на фонд оплати праці і була гарантією компенсації втрат від впливу ризику безробіття. Розміри страхових внесків установлювалися відповідно до Закону України "Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування" на календарний рік [3, 15].

З 1 січня 2011 р. запроваджено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Умови, розміри, порядок нарахування та сплати єдиного соціального внеску визначаються Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 08. 07. 2010 р. № 2464-VI [4].

Розмір єдиного соціального внеску для кожної категорії платників, визначених цим Законом, та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування встановлюються

з урахуванням того, що вони повинні забезпечувати застрахованим особам страхові виплати та соціальні послуги, передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування; фінансування заходів, спрямованих на профілактику страхових випадків; створення резерву коштів для забезпечення страхових виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам; покриття адміністративних витрат із забезпечення функціонування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Сума єдиного соціального внеску розподіляється за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування пропорційно до сум єдиного внеску (у відсотках).

Проаналізуємо детальніше особливості формування фінансових ресурсів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у Тернопільській області впродовж 2007–2010 рр. (табл. 1).

Аналіз структури дохідної частини бюджету Фонду області свідчить, що основними джерелами надходжень були страхові внески роботодавців (2007 р. – 65,77% (29734,3 тис. грн.); 2008 р. – 66,6% (40697,1 тис. грн.); 2009 р. – 66,0% (50981,9 тис. грн.); 2010 р. – 67,2% (62759,9 тис. грн.); та найманих працівників (2007 р. – 27,61% (12480,3 тис. грн.); 2008 р. – 26,8% (16375,4 тис. грн.); 2009 р. – 29,2% (22508,6 тис. грн.); 2010 р. – 28,2% (26217,7 тис. грн.). Зазначену тенденцію

Таблиця 1

Динаміка та структура доходів бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у Тернопільській області щодо платників упродовж 2007–2010 рр.*

(тис. грн.)

Найменування показників	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.
Надійшло коштів, усього, в тому числі:	45214,9	61104,1	77212,2	93398,7
– страхові внески роботодавців;	29734,3	40697,1	50981,9	62759,9
<i>питома вага, %</i>	65,77	66,60	66,0	67,2
– страхові внески найманих працівників;	12480,3	16375,4	22508,6	26217,7
<i>питома вага, %</i>	27,61	26,80	29,2	28,2
– страхові внески осіб, які беруть участь у страхуванні на випадок безробіття на добровільних засадах;	4,8	9,5	5,0	32,0
<i>питома вага, %</i>	0,01	0,02	0,01	0,03
– надходження від застосування штрафних санкцій;	150,1	244,4	104,8	130,5
<i>питома вага, %</i>	0,33	0,40	0,1	0,1
– кошти, одержані від працевлаштування іноземних громадян;	9,7	9,2	94,2	124,2
<i>питома вага, %</i>	0,02	0,02	0,1	0,1
– інші;	16,4	442,6	311,1	753,7
<i>питома вага, %</i>	0,03	0,72	0,4	0,8
– єдиний податок	2819,3	3325,9	3206,6	3380,7
<i>питома вага, %</i>	6,23	5,44	4,2	3,6

* Складено на основі звітних даних Тернопільського обласного центру зайнятості за 2007–2010 рр.

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ

можна пояснити збільшенням кількості зареєстрованих платників та рівня сплати ними страхових внесків на випадок безробіття, зростанням фонду оплати праці найманих працівників. Разом з цим, необхідно вказати на збільшення надходжень від сплати страхових внесків осіб, які беруть участь у страхуванні на випадок безробіття на добровільних засадах у дохідній частині бюджету Фонду у Тернопільській області (з 4,8 тис. грн. у 2007 р. до 32,0 тис. грн. у 2010 р.). Позитивна динаміка збільшення була характерна також і для надходження коштів, одержаних від працевлаштування іноземних громадян з 9,7 тис. грн. у 2007 р. до 124,2 тис. грн. у 2010 р.

Аналізуючи структуру дохідної частини бюджету Фонду щодо видів економічної діяльності у Тернопільській області впродовж 2007–2010 рр. (див. табл. 2), варто зазначити, що найбільшу питому вагу становили надходження в сфері державного управління, освіти, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги.

Зокрема, частка надходження коштів до бюджету Фонду від визначеного виду економічної діяльності становила 48,5% у 2007 р., 48,9% у 2008 р., 53,0% у 2009 р. та 54,8% у 2010 р. Водночас, питома вага дохідної частини бюджету Фонду у сфері добувної та переробної промисловості була менш вагомою та склала впродовж 2007–

Таблиця 2

Динаміка надходження коштів до бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у Тернопільській області щодо видів економічної діяльності впродовж 2007–2010 рр.*

(тис. грн.)

Види економічної діяльності	2007 р.		2008 р.		2009 р.		2010 р.	
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %
1. Сільське, лісове, рибне господарство та мисливство	3526,3	7,8	4094,9	6,7	4270,5	5,5	5248,8	5,6
2. Добувна та переробна промисловість, виробництво електроенергії, газу та води	7631,3	16,9	10545,9	17,3	12452,9	16,1	14468,6	15,5
3. Будівництво, транспорт, зв'язок	5512,5	12,2	7263,1	11,9	8459,7	10,9	9929,1	10,6
4. Оптова та роздрібна торгівля, торгівля транспортними засобами, готелі та ресторани	3305,8	7,3	4697,3	7,7	5520,9	7,3	6210,2	6,6
5. Фінансова діяльність, операції з нерухомістю, оренда	2276,9	5,0	3185,8	5,2	3572,3	4,6	3977,2	4,3
6. Державне управління, освіта, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	21928,2	48,5	29898,9	48,9	40909,4	53,0	51171,3	54,8
7. Надання комунальних та індивідуальних послуг: діяльність у сфері культури та спорту, діяльність домашніх господарств та екстериторіальних організацій	1033,9	2,3	1418,2	2,3	2026,5	2,6	2393,5	2,6
Разом:	45214,9	100,0	61104,1	100,0	77212,2	100,0	93398,7	100,0

* Складено на основі звітних даних Тернопільського обласного центру зайнятості за 2007–2010 рр.

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ

2010 рр. відповідно 16,9%; 17,3%; 16,1% та 15,5%. Попри те в загальній сумі доходів частка надходження коштів у галузі будівництва, транспорту та зв'язку становила 12,2% у 2007 р., 11,9% у 2008 р., 10,9% у 2009 р. та 10,6% у 2010 р.

Усе вищевикладене дозволяє зробити висновок про необхідність і доцільність подальшого реформування й удосконалення

системи формування коштів, призначених на фінансування заходів сприяння зайнятості населення.

Проаналізуємо виконання видаткової частини бюджету Фонду в Тернопільській області щодо фінансування матеріального забезпечення та соціальних послуг упродовж 2008–2009 рр. (табл. 3).

Таблиця 3

Динаміка фінансування матеріального забезпечення та соціальних послуг Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у Тернопільській області впродовж 2007–2010 рр.*

(тис. грн.)

Статті витрат	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.
Фінансування матеріального забезпечення та соціальних послуг, усього	81447,1	108796,0	124940,5	101661,1
<i>в тому числі:</i>				
1. Допомога по безробіттю	62424,3	86018,0	107026,2	78900,9
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	76,6	79,1	85,7	77,7
2. Одноразова виплата допомоги для зайняття підприємницькою діяльністю	2378,5	–	14,5	2548,1
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	2,9	–	0,01	2,5
3. Матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітних	2180,4	3322,0	2373,7	1837,7
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	2,7	3,1	1,9	1,8
4. Допомога на поховання	56,9	44,0	44,7	25,8
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	0,1	0,1	0,03	0,02
5. Послуги банків	193,4	265,2	327,3	241,1
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	0,2	0,2	0,3	0,2
6. Професійна підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації безробітних	4837,8	4387,2	2686,4	1521,3
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	5,9	4,0	2,2	1,5
7. Організація громадських робіт для безробітних	1175,0	1971,8	1722,3	3480,8
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	1,4	1,8	1,4	3,4
8. Працевлаштування безробітних шляхом надання дотацій роботодавцям	7498,3	11246,3	10079,7	11188,4
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	9,3	10,3	8,1	11,0
9. Інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням	702,5	1541,5	654,6	1731,3
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	0,9	1,4	0,5	1,7
10. Профорієнтаційні послуги	–	–	11,1	185,7
<i>питома вага у загальних видатках, %</i>	–	–	0,01	0,2

* Складено на основі звітних даних Тернопільського обласного центру зайнятості за 2007–2010 рр.

Як свідчать дані табл. 3, упродовж 2007–2009 рр. характерною була тенденція до значного збільшення касових видатків служби зайнятості Тернопільської області, профінансованих виконавчою дирекцією Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття щодо фінансування матеріального забезпечення та надання соціальних послуг з 81447,1 тис. грн. у 2007 р. до 124940,5 тис. грн. у 2009 р. Однак у 2010 р. зазначені видатки зменшилися на 23279,4 тис. грн. і склали 101661,1 тис. грн.

Найдинамічніше збільшувалися впродовж 2007–2009 рр. касові видатки на виплату допомоги по безробіттю (станом на 01. 01. 2008 р. склали 62424,3 тис. грн. (76,6%); станом на 01. 01. 2009 р. – 86018,0 тис. грн. (79,1%); станом на 01. 01. 2010 р. – 107026,2 тис. грн. (85,7%). Однак у 2010 р. видатки, пов'язані з фінансуванням допомоги по безробіттю, зменшилися порівняно з 2009 р. на 28125,3 тис. грн. і станом на 01. 01. 2011 р. становили 78900,9 тис. грн. Необхідно зазначити, що видатки бюджету Фонду щодо забезпечення виплати допомоги у зв'язку з безробіттям є захищеними і їх фінансування проводиться в першочерговому порядку.

Витрати, пов'язані з одноразовою виплатою допомоги по безробіттю для зайняття підприємницькою діяльністю, у 2007 р. становили 2378,5 тис. грн. Однак у 2008–2009 рр. у зв'язку з фінансово-економічною кризою призначення вказаної допомоги тимчасово було призупинено. Впродовж 2010 р. призначення одноразової виплати допомоги по безробіттю для зайняття підприємницькою діяльністю було відновлено і станом на 01. 01. 2011 р. видатки, пов'язані з її виплатою, склали 2548,1 тис. грн.

Ще одним неоднозначним пунктом у видатковій частині бюджету Фонду соці-

ального страхування на випадок безробіття є надання дотацій роботодавцям на створення додаткових робочих місць. Розширення фінансування дало змогу збільшити обсяги охоплення безробітних активними заходами, спрямованими на швидке повернення безробітних до трудової діяльності. Зокрема, фінансування дотацій роботодавцям у Тернопільській області збільшилося з 7498,3 тис. грн. у 2007 р. до 11188,4 тис. грн. у 2010 р., що було пов'язано як зі збільшенням кількості новостворених дотаційних робочих місць, так і з підвищенням розміру мінімальної зарплати найманих працівників. Однак проблема полягає в тому, що такий спосіб працевлаштування не гарантує стабільної зайнятості – після закінчення терміну виплати дотацій працівника можуть просто звільнити. Крім того, дотування відкриває шлях до різного роду зловживань, оскільки роботодавець не несе жодної відповідальності за трудову адаптацію працівника та його подальше працевлаштування. При цьому зайнятість на дотаційних робочих місцях зовсім не гарантує набуття нових знань чи підвищення конкурентоспроможності загалом [5, 15].

Разом з тим, позитивною є зростаюча динаміка витрат бюджету Фонду в Тернопільській області щодо організації громадських робіт для безробітних з 1175,0 тис. грн. у 2007 р. до 3480,8 тис. грн. у 2010 р. та витрат, пов'язаних з інформаційними та консультаційними послугами щодо працевлаштування безробітних, фінансування яких збільшилось з 702,5 тис. грн. у 2007 р. до 1731,3 тис. грн. у 2010 р.

Проте впродовж 2007–2010 рр. мала місце тенденція щодо зменшення витрат, пов'язаних з професійною підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації безробітних громадян з 4837,8 тис. грн. у 2007 р. до 1521,3 тис. грн. у 2010 р. та витрат на виплату допомоги на поховання

безробітних з 56,9 тис. грн. у 2007 р. до 25,8 тис. грн. у 2010 р.

Важливим моментом, що може дати заощадження коштів страхування на випадок безробіття, є впорядкування діяльності щодо професійної підготовки та підвищення кваліфікації безробітних. Без сумніву, цей напрямок соціальних послуг є необхідним, оскільки нарощення освітнього та професійно-кваліфікаційного потенціалу є основою підвищення конкурентоспроможності на ринку праці. Разом з тим кількість безробітних, які проходять професійну підготовку за кошти Державної служби зайнятості, поступово наближається до чисельності працівників, які проходять таку підготовку за рахунок коштів підприємств. Тобто Фонд поступово перетворюється на одного з провідних агентів із закупівлі послуг професійної освіти [6, 18].

Серед безробітних осіб, які направляються на професійне навчання та перепідготовку, понад половину становить молодь. Очевидно, це пояснюється не лише браком достатньої кваліфікації, готовністю і здатністю молодих людей опанувати нові професії, але й тим, що певна частина молоді звертається до Державної служби зайнятості з метою безкоштовно пройти курс навчання, а не в пошуку роботи [7, 22].

Аналізуючи видаткову частину бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у Тернопільській області, варто наголосити, що негативним явищем є відсутність досконалої автоматизованої звірки даних Пенсійного фонду та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття стосовно осіб, які отримують пенсії з інвалідності чи по догляду за непрацездатною особою, та даних райдержадміністрацій щодо зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб. Уна-

слідок цього наявні випадки, коли виявляються особи, які отримували матеріальне забезпечення, не маючи на це права.

Усе вищевикладене дозволяє зробити висновок про необхідність подальшого реформування і вдосконалення системи формування коштів, призначених на фінансування заходів сприяння зайнятості населення.

Подальше реформування фінансового забезпечення соціального страхування на випадок безробіття, на нашу думку, доцільно здійснювати на таких концептуальних засадах:

- встановлення економічно та соціально обґрунтованих розмірів відрахувань до бюджету Фонду соціального страхування на випадок безробіття від суб'єктів господарювання та застрахованих осіб;

- розширення бази відрахувань до страхового фонду на випадок безробіття від суб'єктів господарювання із включенням до неї не тільки витрат на оплату праці, але й інших видів доходів;

- поступовий перехід в міру накопичення страхового стажу та розвитку страхових відносин на ринку праці від солідарних засад до персоналізованого обліку відрахувань найманих працівників до страхового фонду на випадок безробіття;

- вдосконалення планування і прогнозування фінансових ресурсів ринку праці на основі розробки єдиних теоретико-методичних засад їх здійснення знизу доверху; запровадження моделювання процесів на ринку праці.

Потребує реформування механізм видаткової частини бюджету Фонду.

По-перше, обов'язковою умовою одержання безробітним допомоги по безробіттю має бути його участь у визначених службою зайнятості заходах активної підтримки, при цьому слід ураховувати необхідність їх застосування саме для безробітного: стан місцевого ринку праці, фінансові можли-

вості служби зайнятості. Побоювання, що законодавче визначення обов'язкової участі в оплачуваних громадських роботах для деяких безробітних може вважатися примусом до праці, є безпідставними, оскільки сама особа добровільно звертається до служби зайнятості, заявляючи про бажання працевлаштуватися та готовність до праці.

По-друге, назріла потреба перегляду, з огляду на нові реалії, складних розрахунків розмірів допомоги по безробіттю залежно від середньомісячного заробітку. Наявна допомога по безробіттю не спонукає людей до пошуку роботи, тому одночасно з обмеженням верхньої її межі самі виплати доцільно зробити залежними від активності громадян у такому пошуку.

По-третє, необхідно зменшити видатки бюджету Фонду на виплату одноразової допомоги для організації підприємницької діяльності безробітним, які не можуть бути працевлаштовані у зв'язку з відсутністю на ринку праці відповідної роботи. Для організації власної справи таких коштів недостатньо, й особи через рік уже не обліковуються як платники податків, не здійснивши при цьому господарської діяльності.

По-четверте, доцільно збільшити видатки на надання дотацій роботодавцям на створення додаткових робочих місць безробітним. Зокрема, в умовах масового вивільнення працівників необхідно передбачати в програмах зайнятості заходи щодо встановлення податкових пільг для підприємств, які зберігають ефективні наявні та створюють нові робочі місця.

По-п'яте, необхідно впорядкувати діяльність щодо професійної підготовки та підвищення кваліфікації безробітних, оскільки кількість безробітних, які проходять професійну підготовку за кошти Державної служби зайнятості, поступово наближається до чисельності працівників, які проходять таку підготовку за рахунок коштів підприємств.

По-шосте, важливо налагодити повну прозорість витрат коштів бюджету Фонду та забезпечити максимально ефективно їх використання; проаналізувати адресність і обґрунтованість кожної статті видатків. Обмеженість фінансового забезпечення політики зайнятості не дає змоги застосувати всі засоби активізації регулювання ринку праці. За таких умов актуальним є залучення механізму ефективного використання наявних фінансових ресурсів для регулювання ринку праці та раціонального розподілу їх між регіонами.

Аналізуючи результати використання коштів бюджету Фонду, можна зробити висновки щодо необхідності посилення кадрової політики держави у цій сфері, причому як на центральному, так і базовому рівнях діяльності. Зокрема, доцільно усунути Фонд від виконання невластивих для нього функцій виплати допомоги незастрахованим особам і фінансування створення нових робочих місць.

Подальший розвиток інфраструктури ринку праці пов'язується передусім з потребою піднесення ролі Державної служби зайнятості щодо регулювання ринку праці.

Пріоритетним завданням із поліпшення діяльності Державної служби зайнятості є розширення інформаційного кола щодо чисельності та якісної структури вакансій. Це передбачає налагодження безпосередніх контактів Державної служби зайнятості з роботодавцями різних форм власності. Для цього доцільно використовувати різні форми договірних послуг, координувати діяльність інших недержавних служб сприяння працевлаштуванню, вивчати та використовувати їхній позитивний досвід для пошуку вакансій і добору кадрів, оцінки їхньої професійної придатності й працевлаштування. Кількісне та якісне розширення банку вакансій в рамках Державної служби зайнятості дасть змогу змінити структуру

тих, хто звертається до служби, підвищить частку осіб, для яких головна мета полягає в одержанні робочого місця, а не допомоги в разі безробіття.

Організаційні структури служби зайнятості також потребують вдосконалення. Доцільно підвищити функціональне значення підрозділів, робота яких пов'язана з оцінкою професійної придатності, профорієнтацією, організацією професійного навчання як одного із найперспективніших напрямів активної політики на ринку праці.

Література

1. Андріїв В. С. Соціальне страхування: історія, проблеми // Служба зайнятості. – 2009. – № 2. – С. 43–51.
2. Юровська В. Становлення і розвиток загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття // Право України. – 2011. – № 10. – С. 37–41.
3. Васечко Л. І. Генеза нормативно-правової бази системи соціального страхування на випадок безробіття в Україні // Економіка, фінанси, право. – 2010. – № 12. – С. 13–17.
4. Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” від 08. 07. 2010 р. № 2464–VI // Все про бухгалтерський облік. – 2010. – № 270.
5. Стан ринку праці Тернопільської області у 2008 р. Аналітично-статистичний огляд. – Тернопіль: Тернопільський обласний центр зайнятості – робочий орган виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, 2009. – 29 с.
6. Стан ринку праці Тернопільської області у 2009 р. Аналітично-статистичний огляд. – Тернопіль: Тернопільський обласний центр зайнятості – робочий орган виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, 2010. – 27 с.
7. Стан ринку праці Тернопільської області у 2010 р. Аналітично-статистичний огляд. – Тернопіль: Тернопільський обласний центр зайнятості – робочий орган виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, 2011. – 32 с.